

Viðmerking:

Nýskipanaruppskotið - Nýggjar tíðir?

Sambandsflokkurin kom ikki serliga heppisliga frá uppskoti sínum um at halda eina vegleiðandi fólkaatkvøðu um samráðingargrundarlagið fyri nýggjari føroyskari stjórnarskipan.

Undir fyrstu viðger, tann 21. oktober, skeyt flokkurin upp, at henda fólkaatkvøða skuldi verða 7. desember, ella einar 14 dagar eftir, at lögtingið hevði avgreitt málið við 3. viðgerð.

Undir fyrstu viðgerð varð víst á, at hetta var eitt hópisleysu stutt skotbrá at geva føroyska veljaranum, og samsvarandi hesum skeyt so flokkurin upp at flyta dagin

til 25. januar ár 2000. Hetta var so ein serlig útgáva av ár 2000 trupulleikanum, tí eftir hesum skulu vit hava eina fólkaatkvøðu um eitt samráðingargrundarlag, samstundis sum vit koma at sita mitt í samráðingunum við danir.

Hetta er eitt ókent fyrbrigdi í øllum heiminum, og fyri at fáa sannført sambandsflokkinn um at so var, so kallaði úttanlandsnevndin serfrøðingar inn at lýsa málið nærri.

Hesir søgdu í notati, sum varð hjálgað álitinum frá úttanlandsnevndini, at teir høvdu einki dømi funnið

um, at byrjað varð við eini fólkaatkvøðu, soleiðis at vegleiðandi fólkaatkvøða varð hildin undan samráðingunum um ein sáttmála.

Í øðrum lagi søgdu teir, og at vanlig donsk fatan var, at ein fólkaatkvøða bert kundi fremjast sum ein ja/nei atkvøða og ikki sum ein atkvøða, har valkosturin var at taka dagar millum tvey ymisk uppskot, so sum sambandsflokkurin skeyt upp.

Óg í triðja lagi - sum niðurstøðu - søgdu teir, at einki dømi fanst um, at ein vegleiðandi fólkaatkvøða varð hildin, áðrenn samráðingar um ein sáttmála vóru framdar.

Her fekk so sambandsflokkurin og "Nýggju tíðir" hansara triggjar nevar beint framman á.

Fyrst ein undir vangan, sum segði, at skilaleyst var at lata fólkið til vega og kunnað lögtingið um, til eftirtæktar, og tók málið aftur, men so var ikki.

Siðani ein undir hin vangan, sum segði, at uppskotið ikki var borðbært, reint tekniskt.

Óg endiliga ein upp undir hókuna, sum segði, at einki dømi fanst nakrastaðni í heiminum um, at ein vegleiðandi fólkaatkvøða varð hildin, áðrenn samráðingar um ein sáttmála vóru framdar.

Nú vildu øll hildið, at

uppskotsstíllarin tók upplýsingarnar, sum hann sjálvur í nevndararbeiðnum hevur fingið til vega og kunnað lögtingið um, til eftirtæktar, og tók málið aftur, men so var ikki.

Í staðin fyri kom uppskotsstíllarin aftur á fótur, og broytti uppskotið soleiðis, at vit nú skuldu halda hesa meiningsleysu, tekniskt hópisleysu og í altjóða rætti ókendu fólkaatkvøðu mitt í samráðingartilgongdini við danir.

"Nýggjar Tíðir," sigur sambandsflokkurin seg vilja

hava í føroyskum politikki, og her verður so sanniliga boðað frá nýggjum tíðum.

Í einum øðrum notati til lögtingið var ein grein - partur av einum festtrí hjá danska fólkinginum um dansku grundlógina - sum Jákup Torsteinsson, dr. phil., og Sjóður Rasmussen, lögfrøðingur, hava skrivað - um tær formellu lögfrøðiliga reglurnar um broytingar av føroysku stýrisskipanini.

Har var ein lýsing av, hvør tað var, sum hevði neyðugu heimildirnar til at avtaka ella broyta heima-stýrisslógirnar - tað einu, sum er lýst at galda í Danmark, og hina, sum er lýst at galda í Føroyum, og um tað vóru nøkur formel krøv um, hvussu møguligar broytingar skuldu fara fram.

Har skiltist víðiliga, at tann danska útgávan av heimastýrisslógini, sum var viðtíkin av ríkisdegnum og staðfest av kongi, kundi avtakast við lóg, og at føroyska eintakið samsvarandi varð avtikið við lögtingslóg og kunngjørt av lögmanni.

Ongastaðni sást, at faklitteraturin stýðaði seg til at halda fólkaatkvøðu um hetta mál, einfalt tí at tað ikki var rættarlaga neyðugt ella bindandi. Faklitteraturin ella serfrøðin - hvørki

burturi ella heima - um røddi so als ikki møguleikan fyri at halda fólkaatkvøður, tí at ein veljarakanning eina ávísu lótu bar brá av tí.

Tílkur hugsanir hoyra ikki heima í stýrisskipanarligum samanhangi nakra aðrastaðni í heiminum, men finnast bert í útgávuni av nýskipanaruppskotinum hjá tí føroyska sambandsflokkinum, og sum ein heilt breiður meiriluti av úttanlandsnevndini tók frástøðu frá.

Sjálvandi verður ein fólkaatkvøða um samráðingarráðslitið, tá ið tað fyriliggur. Hetta er ikki neyðugt, rættarlaga sæð, men tann hugburð hevur samgongan, tað hava vit lovað Føroya fólki, og tað lyftið standa vit sjálvandi við.

Í sjálvari fullveldistilgongdini kennir meirilutin í úttanlandsnevndini seg tryggja við, at tað verður fólkið, sum fær endiliga orðið, og higartil eru allar royndir at ørkymla hesa gongdu leið fingnar av vegnum eins og henda royndin í hjá sambandsflokkinum varð søpað av vegnum, tá ið lögtingið feldi hana tórsdagin.

Herger Nielsen

Kunna um føroyskt vinnulív

Reklamuverkið Sansir er nú farið undir at gera eina handilshólk, nevnd Faroe Islands Business Guide, sum verður gjørd í samstarvi við Vinnuhúsið, TK-stovuna, Útflutningsráð Føroya og fakfólk á ymsum økjum, sum verða umrødd í bókini.

Ætlanin er, at Faroe Islands Business Guide verður ein víðfevndur vevgisari ætlaður útlandskum fyrirkum. Tað er eisini ætlanin, at hesin vevgisarin skal siggjast á internetinum, og ber til síggja dømi um hetta á web-adressuni

farbiz@farbiz.com

Í vevgisaranum verða hentar upplýsingar um føroysk virki og tað føroyska samfelagið.

Bókin verður send 3.000 úrvaldum virkjum og fyrirkum. Adressulistin við hesum 3.000 virkjum og fyrirkum

verður lagdur út á internetið, so at føroyska vinnulívið eisini fær gagn av honum. Tað fer eisini at verða gjørligt hjá lýsrum sjálvum at gera vart við ynski teirra um, hvør eigur at fáa Faroe Islands Business Guide sendandi.

Á Sansum siga tey, at ætlanin er, at Vinnuhúsið, Útflutningsráð Føroya og danskar sendistovur úti í heimi skulu byta bókina út. Harafturat verður bókini at finna á ymsum al-tjóða framsýningum umframt at hon verður marknaðarford á internetinum. Øll, ið hava lýsingar í bókini fáa eisini eitt eintak sendandi.

Bókin verður um 350 síður og verður givin út á danskum og enskum í 12.000 eintøkum til samans. Ætlanin er, at bókin skal koma út í september ár 2000, og at hon siðani skal koma út annaðhvørt ár.

Skulu reka aftur mytur

Eini 60 fólk vóru á stovnandi fundi hjá tiltakinum á Háskúlanum sunnudagin 21.11.1999

Carl Johan Jensen bjóðaði vælkomnin vegna stigtakarnar og umrøddu tey vegamót, sum hovdu verið í føroyskari søgu, har stóða mátti takast til framtíðarstøðu Føroya. Fleiri onnur høvdu orðið um hvussu arbeiðast skuldi, so føroyingar á so greiðum grundarlagi sum gjørligt kunnu taka støðu til framtíðarstøðu Føroya. Dentur var lagdur á,

at tiltakið var opið fyri øllum, eisini teimum sum ivast ella hava sjónarmið móti, at Føroyar taka fullveldi.

Hesar endamálorðingar vóru lagdar fram á fundinum:

At reka aftur mytur um møguleikar og avbjóðingar Føroya - undir dansku grundlógini ella undir fullveldi

At orða og loysa teir tankar, sum orð ikki verða sett á, í almenna orðaskiftinum um framtíðarstøðu Føroya

Reiðiliga og veruleika-kent at lýsa møguleikar, avbjóðingar og avleiðingar av núverandi statsrættarskipan og eini skipan við fullveldi

Við stóði í føroyska samleikanum - við mentan og list - at vísa á, at vit mugu sjálvi taka ábyrgd og leggja

okkara leið, um føroysku tjóðini skal vera liv lagað.

Limir í Hesuðstøðu teknaðir á fundinum og ymisk tilfar bytt úr. Tiltakið fer undir regluligar limafundir og ætlar eisini, at halda fundir úti um landið

Meira um tiltakið er til skjals á heimasíðuni hjá tiltakinum

hesufer.olivant.fo

Fundur um »fiskivinnusemjuna«

Hósdagin 25. november kl. 19.00 á Tekniska Skúla í Klaksvík

Í fleiri ár hevur fiskivinnan biðað eftir, at politikararnir skuldu siga, um hon skuldi fáa stunding. Men nýggja semjan í samgonguni um fiskivinnupolitikkin (tann sonevnda »fiskivinnusemjuna«) slær fast, at vit ikki skulu aftur í stundingsmylluna. Endamálið við semjuni er, at vit fáa eitt sjálvberandi vinnulív, sum skal fylgja treytunum til umhvørvi, hagreiðing og góðsku. Hetta verður gjørt við óksfriðingum, krøvum til vinnuna og neyðum eftirliti við, at treytirnar verða hildnar. Somuleiðis vil samgongan tryggja, at útroðrarvinnan, sum hevur stóran týdning fyri óksmenning-

ina, arbeiðspláss og stovnsrøkt, fær høvi at menna seg aftur.

Eitt av endamálinum við semjuni er, at tey sum fáa loyvi at troyta tað felags tilfeingið, skulu ganga undir ta høvudstreit, at tey klara seg, soleiðis at vinnan kastar av sær til okkara vælferðarsamfelag. Vinnan skal regulera seg sjálva innan hesar treytir og harundir er eisini neyðugt at geva møguleika fyri umsetiligh-

ina. Men veiðiloyvi, fiskidagar ella kvotur, eru undir almennum eftirliti og tað sum ikki verður brúkt, skal fella aftur til landið, har tað siðan kann bjóðast øðrum at brúka. Semjan er partur

um nokur høvudmál í samgonguni um framtíðar fiskivinnupolitikkin. Men hvussu hetta kann setast í verk verður avgjørt í lögtinginum.

Í hesum sambandi bjóðar Norðoya Tjódveldisfelag til almennan fund um »fiskivinnusemjuna«. Luttakarar eru politikarar, serfrøðingar og umboð fyri vinnuna. Á fundinum kunnu eitt nú hesir spurningar víðgerast:

- Hvar skal skottið setast millum útroðr og restina av flotanum?
- Hvussu kann ein kvotubanki ella fiskidagabanki skipast?
- Hvørja ávirkan fær hetta

á endurnýggjanina av feskiskafloktanum?

- Hvønn leiklut fær útlandskur kapitalur?
- Hvussu kunnu økini í Føroyum varðveita fiskirættindir?
- Hvor er framtíðar fiskivinnupolitikkin hjá politiskum flokkunum?

Við pallborðið sita: Heini O. Heinesen, tjóðveldisflokkurin, Jákup Sverri Kass, sjálfstýrissflokkurin, Hendrik Old, javnaðarflokkurin, Alfred Olsen, sambandsflokkurin, Jørgen Niclasen, landsstýrismaður í fiskivinnumálum, Hjalti í Jákupstovu og Jøsefin Knudsen, reiðari.

Orðstýrari: Rani Nolsøe.